

Räddningstjänsten i Bodens
kommun ./ . Bodens Energi AB
(BEAB) och Försäkringsbolaget
Wasa

Brand i flisupplag

Räddningstjänsten i Bodens kommun har begärt räddningskostnadsnämndens utlåtande över huruvida eftersläckningsarbete i ett flisupplag är att hänföra till räddningstjänst eller inte.

Den 18 september 1996 kl. 04.10 utbröt en brand vid värmeverket BEAB i Bodens med anledning av att ett flisupplag självantänd. När räddningschefen Bengt Nilsson tog över ledningen av släckningsarbetet kl. 10.00 var enligt hans uppfattning det akuta räddningsarbetet avklarat och man hade börjat undanröja ytterligare brandrisker. Man bar undan flishögar utanför det skadedrabbade området med hjälp av inhyrda traktorer från militären. Brandpersonalen kylde flisen som brann och man tog håll i taket för att få ut heta brandgaser från brandhärden. Byggnaden bestod av ett skärmtak med öppna sidor. Värmeverkets egna traktorer bar ut den brinna flisen som spreds ut på en större yta och kylde av räddningstjänstens personal. Arbetet var mycket tidskrävande.

Klockan 19.30 var en stor del av lagret tömt. Räddningsledaren ansåg då att det akuta räddningsarbetet var avklarat och att risken för att branden skulle sprida sig var över. Han kontaktade försäkringsbolaget WASAs representant i hemmet och underrättade denne om vad som skett på brandplatsen. WASA hade värmeverkets byggnader och maskiner försäkrade, men däremot inte flislagret.

Därefter kontaktades fastighetsägaren som underrättades om att det akuta räddningsarbetet var avslutat. Räddningsledaren underrättade också fastighetsägaren om dennes ansvar för eftersläckning och återställning. Eftersom ägaren inte själv kunde utföra eftersläckningsarbetet fick räddningstjänstens personal i uppdrag att utföra detta på ägarens bekostnad. Ägaren, genom verkställande direktören Hardy Lundberg, undertecknade en särskild blankett "Åtgärder efter räddningstjänst" där information om 53 § räddningstjänstlagen lämnades och där räddningstjänstens personal fick uppdraget att utföra bevakningen på fastighetsägarens bekostnad.

Eftersläkningsarbetet pågick under 27 timmar och bestod i att kyla brandhärden så att traktorerna kunde komma åt den samt att kyla den flis som burits ut. Kostnaderna för eftersläkningsarbetet uppgick till 98 159 kr.

Hardy Lundberg har uppgett att han undertecknade ovan nämnda handling eftersom han fick besked av räddningsledaren att Wasa skulle svara för kostnaderna. Han har vidare uppgett att bolaget inte har någon försäkring som täcker skadan på flisen eftersom den var uppblandad med bark. Bolaget är dock berett att själv ta kostnaden för eftersläkningsarbetet avseende den flis som burits ut ur byggnaden.

Wasas representant Fred Ögren har uppgett att han inte lämnat något besked om att Wasa skulle svara för kostnaderna för bevakning och eftersläkning. Enligt hans bedömning var branden fortfarande omfattande då han besökte brandplatsen kl. 20.00.

Enligt räddningstjänstlagen skall ett räddningsarbete pågå tills dess att det inte längre finns någon risk för ytterligare skador. Det är räddningsledaren ensam som bestämmer när en räddningsinsats är avslutad.

Efter avslutad insats skall räddningsledaren, om det är möjligt, underrätta ägaren eller innehavaren av egendomen om behovet av bevakning, restvärdeskydd, sanering och återställning.

I ifrågavarande fall beslutade räddningsledaren att räddningsinsatsen var avslutad den 18 september kl. 19.30. Räddningskostnadsnämnden finner ingen anledning till erinran mot detta beslut, även om det vid tillfället fortfarande fanns glöd i flisen och trots att eld tidvis flammade upp i samband med lämpning och urlastning av flisen.

Eftersläkningsarbetet har skett av räddningstjänstens personal på uppdrag av fastighetsägaren. Fastighetsägaren påstår visserligen att detta uppdrag getts eftersom han uppfattat att Wasa "godkänt ett övertagande". Räddningskostnadsnämnden finner inte anledning att närmare utreda hur det förhåller sig med detta påstående, eftersom det saknar betydelse för bedömningen av huruvida arbetet är att betrakta som räddningstjänst eller inte. Under alla förhållanden har fastighetsägaren i detta fall på ett tydligt sätt informerats om att räddningstjänstskedet var avslutad.

Ägaren av en anläggning svarar för att bevakning och eftersläkning kommer till stånd. Om ägaren inte fullgör sin skyldighet kan räddningstjänsten utföra arbetet på ägarens bekostnad även utan uttrycklig beställning.

Räddningskostnadsnämnden finner att det i förevarande fall var klart motiverat med eftersläckningsåtgärder. Dessa åtgärder ankommer det på ägaren och dennes försäkringsbolag att bekosta.

Stockholm den 12 februari 1998

Carl G Persson

Ordförande

Siv Ann Andermyr

Sekreterare

I avgörandet har deltagit Carl G Persson, ordförande, samt ledamöterna Britt-Marie Lindkvist, Sven Målstedt, Peter Olsson och Percy Nessling. Enhälligt.